

23,4%
ludności Polski,
= 6 milionów ludzi
w wieku produkcyjnym,
(każdy z nich ma bliskich
i/lub rodziny, które cierpią
razem z nimi)

"CO CZWARTY Z NAS"

Co czwarty Polak doświadczył więcej niż jednego z zaburzeń psychicznych, a co dwudziesty piąty – trzech i więcej.

Liczbę tych, którzy zmagali się z kilkoma zaburzeniami na raz, można szacować na blisko ćwierć miliona osób.

Szczęście to stan umysłu.

Zdrowie to stan umysłu.

Choroba to też stan umysłu...

Na stany naszego umysłu mamy wpływ.

Warto pracować nad umysłem, nad jego kondycją, zasobami i umiejętnościami.

Zaburzenia i choroby psychiczne w większości są odpowiedzią na patologiczne, niesprzyjające zdrowiu czynniki.

Kryzysy psychiczne przeżywamy wszyscy.

Ten, kto nie przeżywa kryzysów – nie rozwija się.

Ważnym jest, aby kryzys przetrwać i wzbogacić się dzięki niemu w nowe doświadczenia, wiedzę i umiejętności życiowe.

NIE STAWIAJ DIAGNOZ – nawet profesjonaliści mają z tym problemy. :-)

Druk ulotki sfinansowano ze środków budżetu miasta Katowice
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice
ul. Rynek 1, 40-003 Katowice
tel. 32 259 37 92
www.katowice.eu

Opracowanie merytoryczne:

Ewa Rudzka-Jasińska

Specjalista Psychiatra i Specjalista Terapii Środowiskowej

Kierownik Zespołu Leczenia Środowiskowego

Centrum Psychiatrii w Katowicach

im. dr. Krzysztofa Czumy

KATOWICE
dla odmiany

ZDROWIE A CHOROBA w ludzkiej psychice

Osoby zagrożone zaburzeniami psychicznymi wymagają troski, uwagi i zrozumienia.

Odrzucenie, izolacja, lekceważenie i przedmiotowe traktowanie nasila zaburzenia psychiczne.

Zachowanie
ZDROWIA PSYCHICZNEGO
warunkiem zdrowia ogólnego

Jak się zachować, jeśli podejrzewamy, że ktoś jest w kryzysie psychicznym (ma zaburzenie psychiczne)

1. Powinniśmy poinformować osobę o tym, co dostrzegamy, jednak bez stawiania diagnoz: np.: Widzę, że ostatnio jesteś bardziej wycofany/-a, przeżywasz dużo stresu itp. Unikamy stwierdzeń typu: Masz depresję, nerwicę, problemy psychiczne.

2. Należy porozmawiać na osobności i zapewnić o swojej dyskrecji, nie należy oceniać, pomniejszać problemu.

3. Należy wskazać możliwość uzyskania pomocy i polecić kontakt ze specjalistą, przy zapewnieniu, że nie ma się czego wstydzić. Człowiekowi w kryzysie trzeba dać szansę na oswojenie się z tą informacją, nie oczekujemy natychmiastowego działania, dobrze jest zaproponować gotowość do kontaktu w późniejszym czasie. Informator o miejscach pomocy dla osób z problemami w zakresie zdrowia psychicznego jest dostępny na stronie:

<http://katowice.eu/urząd-miasta/rodzina-i-zdrowie/profilaktyka-i-promocja-zdrowia/zdrowie-psychiczne>

4. Wsparcie powinno polegać na towarzyszeniu w przezwyciężaniu trudności i motywowaniu do podjęcia działania, a nie w rozwiązywaniu za niego/nią jego/jej problemów.

ZDROWIE PSYCHICZNE
podstawą funkcjonowania każdego z nas

Objawy mogące wskazywać na kryzys zdrowia psychicznego:

DEPRESJA – przygnębienie, smutek, obniżony nastrój, utrata chęci zainteresowania otoczeniem, brak siły i chęci do działania, zmiana wagi ciała, uczucie ciągłego zmęczenia lub senności, trudność w skupieniu uwagi, mówienie o śmierci i samobójstwie...

FOBIE, ZABURZENIA OBSESYJNO-KOMPULSYWNE – przesadne lękowe reakcje na zagrożenia, nadmierne stresowa reakcja na sytuacje niezagrożające, ataki paniki, częste zgłaszanie dolegliwości, które nie mają medycznego potwierdzenia, zdenerwowanie uniemożliwiające wykonanie prostych czynności, przymus powtarzania pewnych czynności...

SCHIZOFRENIA – nietypowy sposób wypowiedzania się: przeskakiwanie z tematu na temat, niezrozumiała mowa, nielogiczne łączenie słów, luźne skojarzenia, wrażenie, że osoba rozmawia z kimś nieobecnym w otoczeniu, nieporadność i podekscytowanie, skrajne pobudzenie nieadekwatne do sytuacji, objawy niepokoju, lęku, apatia, wycofanie, ambiwalentność, zaniedbania higieniczne...

ZABURZENIA ODŻYWIANIA – znaczne wahania masy ciała, nadmierna koncentracja na własnej wadze i odchudzaniu, przesadne objadanie się, stosowanie rygorystycznych diet, wymioty, obsesyjne ćwiczenia fizyczne, różnorakie dziwactwa żywieniowe, specjalne diety – to tzw. parareksje.

SAMOBÓJSTWA – osoby podejmujące próby samobójcze zazwyczaj sygnalizują to wcześniej różnym ludziom, swoim zaufanym, nie zawsze najbliższym, bądźmy czujni na te dyskretne sygnały,

MANIA – to drugi biegun depresji, osoby w manii mają nadmiernie dużo energii, szybko się poruszają, szybko mówią, szybko myślą i kojarzą – szybko, ale zazwyczaj nietrafnie, podejmowane w tym stanie decyzje i działania bywają zgubne w skutkach, szczególnie jeśli dotyczą finansów lub relacji.

NIE MA ZDROWIA BEZ ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Zdrowie Psychiczne jest dynamicznym procesem, interaktywnym w stosunku do wydarzeń i świata, w którym żyjemy.

Warunkiem zdrowia psychicznego jest poczucie wpływu na własną sytuację życiową i jej zrozumienie. Ta zasada dotyczy:

- relacji z otaczającymi nas ludźmi: począwszy od rodziców dla dziecka, poprzez grupy rówieśnicze w młodości, do rodziny własnej w kolejnych etapach życia,
- równowagi pomiędzy wysiłkiem a relaksem i przyjemnością, zachowania naturalnych rytmów życia, utrzymywania tendencji do rozwoju i poprawy jakości życia.

Zdrowie psychiczne jest bardzo ważne, a może nawet najważniejsze w naszym życiu, życiu każdej jednostki i tworzonych przez nią społeczności.

Jest podstawą ich funkcjonowania.

Choroba pojawia się wtedy, kiedy zdrowie szwankuje, jest nadwyrężone.

O zdrowiu trzeba dbać.